

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eiríkur@sosialurin.fo

TJÓÐSKAPARKENSLAN HEVUR GÓÐAR DAGAR

HM kappingin í fót bólti er í hæddini, og tað er ikki bara í Russlandi, at tað verður fylgt væl við. Tá ið Danmark sunnukvøldið kappaðist við Kroatia um pláss í fjórðingsfinaluni fylgdu 2,352 milliónir danir við. Fýra tey seinastu árin er tað ikki komið fyri, at so nógv hava hugt eftir einari sending.

Íslendingar bera tó prísín. Tá ið Ísland í fyrsta umfari spældi javnt móti Argentina, fylgdu 99,6 prosent við av íslendingunum, sum eiga sjónvarp. Tað er heilt óhoyrt,

og hóast tøluni ikki eru so høg alla staðni, so er tað sannur fót bóltsefur.

Fót bóltur er populerasti ítrótturinn av øllum. Men tey eru eisini mong, sum fylgja við í tenniskappingini Wimbledon, sum verður næstu tvær vikurnar, og súkkulappingini Tour de France, sum tað verður farið undir leygardagin.

Pengar spæla stóran leiklut í stóru og globalu kappingunum, og reklamufeløg og sjónvarpsrásir hava góðar dagar. Soleiðis hevur

tað verið, og tað hava ongantíð verið fleiri pengar í hesum, enn tað eru nú.

Men tað er einki at ivast í, at tjóðskaparligi samleikin eigur heilt stóran leiklut. USA dumpaði í HM kvalifikatiónini, og Trump nýtir onnur vápn enn fót bóltin at pussa amerikonsku gloriuna við. Í sigursvandu fót bóltstjóðunum Hollandi og Italia iðra tey seg um, at tað ikki eydnaist teimum at kvalifisera seg í endaspælið í Russlandi. Og í Týsklandi kennist tað vera tjóðskapar-

lig katastrofa, at teirra lið longu er varpað úr kappingini.

Byltingar og flytingar og hóttanir og terror í Europa bera við sær, at fólkið savnast um tjóðskaparligar ímyndir. Tær fremstu av teimum eru landsliðini í fót bólti. Tað kemur væl við og er søtur tónleikur at siga, at vit eru í fjórðingsfinaluni í HM.

Ítróttarliga og peningaliga er tað ikki á sama støði, men vit fylgja væl við og stuðla KÍ og B36, sum hósdeggin hava møguleika at spæla seg víðari í europeisku liðkapping-

ini. Uttan mun til hvørjum liði vit annars halda við, so stuðla vit øll hós kvøldið B36 og KÍ.

Og so fegnast vit øll um súkklaararnar, sum í síðstu viku fóru av landinum við Norrønu, og sum leygardagin fara at súkkla inn í París. Túturin verður ikki gjørdur fyri at vinna pengar, men fyri at fáa pengar til vega, so fyrirteytirnar at hjálpa krabbaraktum børnum skulu verða betri. Tað er allan heiður vert.

Skulu fjølmiðlar rekast á burðardyggum grundarlag?

Er tað rætt, at sterk føroysk reiðarí gjalda fyri raksturinn av kappingarneytum hjá Miðlahúsinum? Tað hjálpir so ikki upp á raksturinn, sum – mótsætt Sosialinum – hevur givið milliónahall seinastu árin

Eiríkur Lindenskov
ábyrgdarblaðstjóri

Í grein á portal.fo, sum eisini er endurgivin á dimma.fo, rørr blaðmaðurin fram undir, at figgjarstøðan hjá Sosialinum er ivasom.

Dramatiska yvirskriftin er »Blunkandi ávaringarlampur hóast gott úrslit«.

Greinskrivarin endurgevur úr ársroknskapinum ymiskt, sum hann tó hevur misskílt. Hann sigur millum annað, at Sosialurin hevur eina millumrokning hjá atknýttum feløgum upp á 12,2 milliónir krónur. Tað er ikki rætt. Sambært roknskapinum eru millumrokningar fyri 8,5 milliónir krónur.

Inni í greinini skrivur hann tó, sum rætt er, at »roknskapurin hjá Sosialinum sjálvum sær annars heilsugóður út. Við einum bruttovinningi á 11 milliónir og 10,2 milliónum í starvsfólkaútreiðslum, var úrslitið í 2017 821.000 krónur, tá avskrivningar, figgjarligar útreiðslur og skattur eru trektar frá.

Eginpeningurin í felagnum er 6,5 milliónir krónur, men har er eisini ein skuld á góðar 8 milliónir.«

Tað er heldur ikki rætt, at skuldin hjá Sosialinum er góðar 8 milliónir krónur. Bankaskuldin er sambært roknskapinum 5,8 milliónir krónur tann 31. januar í fjør. Árið fyri var eingin bankaskuld, men tað er tí, at skuld er flutt upp úr dóttirfelag. Viðmerkjast skal, at Sosialurin fyrr hevur sett av ímóti tapi í dóttirfelagnum góðar 2,8 milliónir krónur.

Onnur skuld, so sum komandi mvg-gjald, undangjöld frá kundum fyri haldaragjald o.a. eigur sjálvandi ikki at berast saman við bankaskuld.

Sp/F Sosialurin hevur ein solvens á 44% og ein vinning eftir skatt á 821.000 krónur.

So tann rætta søgan at siga er, at Sosialurin isolerað sæð hevur sunn roknskapartøl at vísa á, hóast nakað tyngt av skyldunum hjá atknýttu feløgnum.

Skulu vit bera saman føroyskar miðlafyrirtekur, so kundu vit tikið nøkur lyklatøl hjá Sosialinum, Dimmalætting og Portalinum:

Hertil er at siga, at partaeigarar í P/F Miðlafelagnum, eru fólk, sum starvast í Miðlahúsinum. Einasta endamálið hjá P/F Miðlafelagnum er at eiga Sp/F Sosialin, sum gevur út Sosialin, Vikublaðið og in.fo.

Tað er Sp/F Sosialurin, sum er felagið, sum tjenar pengar, og tí er tað eisini hetta felagið, sum figgjar virksemið hjá P/F Miðlafelagnum.

Einasti skrásetti partaeigari í Sp/F Knassum, sum rekur portal.fo er risastóra og sterka reiðarið í Gøtu, P/F Varðin. Sambært Skráseting Føroya hevur endamálið hjá P/F Varðanum als einki við fjølmiðlar at gera:

»Endamál felagsins er keyp, søla, fiskivinna, fiskiðnaður, eiga fasta ogn, útleigan og aðra vinnu í hesum sambandi.«

Eru tað starvsfólk, sum standa aftan fyri raksturinn av Miðlahúsinum, so er støðan ein heilt onnur hjá portal.fo. Tí eginpeningurin hjá eigaranum er 1.250.240.000 krónur. Hetta talið er so stórt, at vit heldur mugu skriva tað fult út: Ein milliard, 250 milliónir og 240 túsund krónur.

Tí er tað lagaligt hjá ríku gøtumannunum at læna Sp/F Knassum nógv milliónir.

Sambært seinast kunngjørda ársroknskap, so skylda Sp/F Knassar reiðarinum í Gøtu 4.594.666 milliónir krónur – umframt at reiðarið hevur keypt partabrøv í felagnum til yvirkurs. Men tað hevur ikki so stóran týðning fyri raksturinn, tí Sp/F Knassar rindar hvørki avdráttir ella rentur til reiðarið í Gøtu. Og felagið skal heldur ikki næsta árið rinda reiðarunum í Gøtu pengar.

P/F Dimmalætting hevur eisini bara ein partaeigara, og tað er eisini eitt reiðari, P/F Kimbil í Havn, hvørs endamál stutt og greitt er: »...at eiga og reka fiskiskip«.

P/F Kimbil er eisini eitt sterkt fel-

ag, um ikki so sterkt sum P/F Varðin í Gøtu. Eginpeningurin hjá P/F Kimbil er í seinasta ársroknskapi góðar 73 milliónir krónur.

Í seinast kunngjørda roknskapi hjá portal.fo skrivur grannskoðarin um »óvissa um framhaldandi rakstur (going concern) soleiðis:

»Allur partapeningur felagsins er mistur, og eginogn felagsins er negativ. Leiðslan er als ikki nøgd við gongdina og hevur bæði áðrenn og eftir statusdagin framt umfatandi til-lagingar til tess at spara útreiðslur og effektivisera raksturinn. Avtalur eru gjørdar við figgjarstovnar og peningagnarar viðvíkjandi gjaldstreytum. Arbeitt verður eisini við at fáa avtalur við aðrar ognarar.

Rakstrarætlan er gjørd, ið vísir væntað nettoavlop í komandi roknskaparári. Leiðslan væntar, at við verandi treytum frá ognarum felagsins, kann virksemið halda fram. Við støði í hesum verður ársroknskapurin gjørdur við framhaldandi rakstri fyri eyga.«

Sambært hesum, so skal ársroknskapurin fyri seinasta roknskaparár, 2017, geva yvirskot.

Hjá Dimmalætting er grannskoðarin eisini ivasamur um framtíð felagsins og skrivur soleiðis:

»Framtíðarútlit. Við roknskaparlok er gjaldførið ikki nøktandi, og tí eru týðandi óvissur um felagsins evni at halda fram við sínum virksemi. Arbeitt verður eisini við at umskipa rakstur felagsins soleiðis at betri samanhangur fæst í hendan. Fyritreitin fyri at hetta kann lata seg gera er, at móðurfelag felagsins er sinnað at figgja virksemi felagsins. Móðurfelagið hevur givið til kennar, at tað er sinnað framhaldandi at lata verandi figging til virksemi felagsins undir ávísum treytum, sum felagið væntar at lúka. Ársroknskapurin er tiskil settur upp við framhaldandi rakstri fyri eyga.«

Tað eru avbjóðingar við at reka fjølmiðlavinnu. Úrslitini hjá omanfyrinevndu fjølmiðlafyrirtekum vísa tó, at tað hjálpir ikki upp á úrslitið at hava ríkar eigarar. Greinskrivarin kann saktans speireka Sosialin og tess eigarar fyri at kýta seg fyri at reka eina forrætning »á heilsugóðum grundarlag«, sum starvsfólkini sjálvi hava spent seg fyri figgjarliga.

Úrslitini hjá Dimmalætting og portal.fo kunnu eisini benda á, at feløgini ikki verða ríkin á burðardyggum grundarlag, tá leiðslan veit, at tey hava ein ríkan reiðara, sum rindar undirskotið.

Tað sum verri er, er at ríki reiðarin kanska skal hava okkurt afturfyri at rinda undirskotið. Fáa valdsharrar og kapitalurin valdið á fjølmiðlunum, tá er tað, at sjálvt endamálið við at vera ein miðil er í vanda.

	Sosialurin (2017)	Portal (Knassar) (2016)	Dimmalætting (2016)
Ársúrslit	821	-558	-1.952.000
Starfsfólkakostnaður	10.183.000	1.564.000	2.740.000
Eginpeningur	6.495.000	-1.133	-1.976.000
Solvensur	44	-20	-160
Úrslit seinastu 3 árin	2.059.000	-2.393.000	-2.058.000